

HAJÓZÁS

HAJÓZÁS

Előfizetési árak

Hejyben:		Vidéken:	
1 hóra	1 K.	1 hóra	1.50 K.
3 évre	3 K.	3 évre	4.50 K.
6 évre	6 K.	6 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-ter 1.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjazás szerint.

felvevő szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Amiért mi harcolunk.

Minket magyarokat teljesen hidegen hagy az entente sok szép jelszava. Nem hiszünk neki, látjuk, hogy a tények nem felelnek meg a szavaknak, közvetlen tapasztalatból tudjuk, hogy a mai háború kiinduló pontja nem egy kis nemzetnek önvédelme, hanem egy kis nemzetnek nagyzása és hódító célzata volt, amelyet védelmükbe vettek a világ legnagyobb hatalmai, nem a kicsinyek iránti szeretetből, hanem önző hatalmi érdekéből. Tisztán látunk ellenségeink motívumába és tudjuk, hogy imperialisztikus politikai célok rejtőznek a hangzottatott szép frázisok mögött.

Ezért nem is utápozzuk az entente példáját. Nem keresünk altruisztikus és romantikus jelszavakat. Elismerjük, hogy nem harcolunk idegen államok belső szabadságának biztosításért. Igen jól tudjuk, hogy a nemzetek csak önmaguknak közzétehetik szabadságukat és nem külső beavatkozásnak.

Nem állítjuk, hogy más fajok káros kultúrezményei ellen harcolunk, mint azt az angol tudósok hazájukról mondják, mert igen jól tudjuk, hogy kultúrezmények ellen csak a szellemi fegyvereivel lehet küzdeni és hogy minden európai kultúrának megvan a maga érdeme és jogosultsága.

Nem igérjük a militarizmus végét, mint teszi állandóan az entente, mert látjuk, hogy milyen tragikomikus szerepet játszik az, aki a militarizmus megbuktatására saját intézményeit tökéletesen militarizálja, amint ezt jelenleg Anglia tenni próbálja. Mi szívesen lennénk azt állítani, hogy a nemzetközi jogot küzdünk, mert nem érezzük magunkat hivatva a világ rendjének funkciójára és ösztönösen bevalljuk, hogy bizony egyszerűen csak önmagunkért harcolunk. Minden szépítés nélkül fenn hirdettük, hogy csak azért vérvünk, csak azért áldozunk, hogy létünket fenntartsuk, hogy területi integri-

tásunkat megvédjük és azon szövetséges népeket, amelyek becsületes szolidaritásban velünk, éretünk helyt állottak, amelyek bizva becsületünkben és erőnkben, sorsukat a miénkhez kapcsolták és amelyek ereje és sikere a világ egyensúlyának és a mi létünknek is biztosítéka.

Meglehet, hogy ezek a célok nem hangzanak olyan szépen, mint az entente által hangzottatott jelszavak, de mindenestre igazabbak és őszintébbek és magunk részéről legalább csakis ezeket az érdekeket tartjuk elég súlyosaknak ahhoz, hogy a mai irtózatot háborút igazolják.

A világ háború.

Az oroszok kilírtik Kelet-Galicát.

Oroszországban folytatódik a szövetséges seregek csodálatos diadalmenete. Az osztrák-magyar csapatok elfoglalták Kobrin városát és kelet felé Pinsk és Minsk irányában üldözik a vert ellenséget. Kobrin megvétele fontos azért, mert az eddigi hadműveleteknél is inkább megzavarja az oroszok menekülését, két részre osztván a vert ellenséget. A monarchia csapatainak ez a szép és nagy diadala hamarabb oda fog vezetni, hogy hitül adhatjuk: a monarchia területén nem áll egyetlen orosz katona sem. A kobrini győzelemmel egyidejűleg érkezik híre annak, hogy az oroszok minden előkészületet megtettek Grodnó kiirtására és feladására. Ez öröndetes, de koránsem meglepő.

A kovnoi nagy német diadal után ez előrelátható volt. A németeknek okvetlenül szükségük van Grodnóra, mert ez biztosítja számukra a vilnai vasutat, Oroszország legfontosabb stratégiai vasutvonalának könyökét. Az oroszok, akik nem tudták megtartani sem Ivangorodot, sem Varsót, sem Novogeorgievsket, sem Brest-Litovskot, sem Kovnót, kénytelenek lesznek kivonulni Grodnóból is.

Az entente diptomáciai bukása a Balkánon.

A négyes szövetség diplomáciai esélyei olyan arányban szenvednek vereséget, mint az orosz hadsereg a lengyelországi és a kurlandi harctereken. A négyes szövetség diplomáciáját a Balkánon határozott kudarc érte, ezt ma már tudják a franciák és angolok is és tudják és érzik azt is, hogy ezt a kudarcot főként az orosz hadsereg taktikai bukásának köszönhetik.

A bolgárok egyáltalán nincsenek megelégedve Szerbia

engedményeivel. Az entente most újabb nyomást akar gyakorolni Szerbiára, hogy az tárgyssa engedményeit, de Szerbia erre képtelen, hiszen az eddigi engedményeket is csak azzal a ravasz ürüggyel tette és adta meg, hogy előre tudta: Bulgária azokkal be nem éri és az engedmények valóságos kivételére sohasem fog kerülni. A bolgár szobranjét egyelőre nem hívják egybe, mert hiszen Bulgáriának semmi oka sincsen, hogy változtasson a politikán, amit eddig követett és amiről bátran el lehet mondani, hogy olyan semlegesség volt, amely noha szigorúan pártatlan volt, érzelmeiben mégis a középhatalmakkal kedvezett.

Kisebb csatározások a déli határon.

A déli határról érkező jelentések szerint az utolsó időben a szerb és montenegrói fronton kisebb mozdulatok észlelhetők. A szerb fronton tűzserégi párbajok folynak, de inkább csak a front felderítése céljából. Fokozottabb tevékenységet csak a repülőgépek fejtenek ki.

Újabb események.

A Lucktól északra és északkeletre ellenálló orosz haderőt tegnap heves harc között dél felé vertük vissza. 12 tisztet, több mint 1500 főnyi legénységet fogtunk el, 5 gépfegyvert, 5 főtörpöt, 2 vasúti vonatot és nagymennyiségű hadiszert zsákmányoltunk.

Keleti harcér.

A Nyementől keletre csapataink, a Grodnótól Vilnába vivő vasúti vonal felé nyomulnak előre; 2600 foglyot ejtettek. Grodnó várának nyugati arcvonalán elértük a Novy-Dvor és Kusnica vidékét.

Az olasz harcér.

A délnyugati harcvonalon tegnap sem volt nagyobb jelentő-

ségű harc. San Martinonál az ellenség két előretörését és azonkívül, egy a tolmeini hídfő déli része és egy Flitsch mellett a völgyet védő hadállásunk ellen intézett támadást vertük vissza.

Hindenburg-bakák heti lapja a lövészárokból.

Megirtuk, hogy a mi derék Hindenburg-bakáink hetilapot alapítottak a harcteren; Aminek Hír György és Dénes József a szerkesztői. Szubvenciója is van az érdekes lapnak, mert a címe alatt a következőket olvassuk; a katonai kincstárból napi 8 vas lénunggal támogatva.

A litográfál készült csinos kiállítású lapon ott van a világvézernek, Hindenburgnak az arcképe.

Az érdekes lövészarki újságból néhány példányt kaptunk, amelyeknek tartalmát olvasóközönségünkkel meg fogjuk ismertetni. Versből természetesen bőven van benne, ami természetes is: A magyar ember a ritmus embere. Különösen akkor, amikor a fegyverrel a kezében hazájáért harcol. Minden egyes szám a gyűjtések eredményét is közli. A derék katonának ugyanis felette sokat áldoznak a háborus jótékonyására.

Mi ujságunk célja?

Nem az, hogy mi azzal állandó gyűjtést rendezzünk, hiszen a jövővelmet úgy sem tudnánk saját céljainkra felhasználni. Mi az újságunkkal meg akarjuk ismertetni az otthoniakkal a magyar baka igaz hazafiságát, amennyiben az ellenség előtt a legvalóságosabb pillanatokban is megtartja az ősi hagyományát, életét és vérért jó kedvel, igaz hősiességgel cserébe adni a haza jólétéért és boldogságáért.

A magyar bakák közül ezredünk bakái, mely Hindenburg hősinek viseli, eddigi győzelemkivívásában oroszlanrészt vett ki, s harcaiban, a magyar lélek összmoskodésében nemcsak komolysága, hanem a magyar népelet humora is megnyilvánul.

Hindenburg-bakák... ellenfelelünk e két szó hallatára valószínűleg összerázódnak, s őket a legmögörvább embereknek tekintik. Pedig dehogyan! Amikor az orosz-kegyel harctéren előnyomulásunk alkalmával a megszállt helyeken jártunk, a lakók ördögöknek nézhetek bennünket, mert ha láttak, elbujtak előlünk. De röviden megismertek, amikor barátságos köze-

ledésünket látták. Sőt egy helyen, hol hosszabb ideig táboroztunk, felépítettük a Hindenburg Nagyalut, melyet nemcsak a bennlakók bámultak meg, hanem a külföldi attasék is csodálkozásunk adtak kifejezést, s fényképfelvételükkel megörökítették maguknak a Hindenburg-bakák gyönyörű alkotását.

Dr. Bárczy, Budapesti polgármestere is elvitte haza e páratlan alkotás fényképét s meleg soraival juttatta kifejezésre ebbeli kedves emléket, melyet a Hindenburg-bakák nagyfaluában töltött idő szívébe vésett.

Olzanián néhány napi tartózkodás alatt élelmes bakáink elrekesztették a falu határára folyó csendes kis patakot, mely így medrében kiszélesedve bakáink szabad fürdőjéül szolgált, s egy kis táblán jelezték, hogy megnyílt a Hindenburg-fürdő Galiciában.

Újságunk kibocsátásával tehát nem akartunk előfizetőket toborozni, hanem csak bakáink életmódját ismertetni s az eddig beküldött kegyes adományokat a háboruban megvakult bajtársak javára ezredünk illetékes helyre juttatja.

Hir György.

Üzenet.

Van nekem egy fehér Széld kis bárányom,
Egy aranyos, szőke,
Nyolc éves kis lányom.

Ő kérdez engemet
Most itt e levélbe,
„Edes apám — ugymond —
Mennek-e elbő?”

„Olyan régen elment,
Olyan régen várom,
Kimegyek az utra,
A karom kitárom . . .

Most mondják, hogy „elment
Azt a szegyet,
S belekifőttem a
Nevét a ligetbe!

Oly soká tart várni,
Sórk is utána,
Virágokat tépek,
Szédlek az utjára . . .

„Edes kis leányom!
Azt üzenem néked,
Szédjél csak virágot,
Tarkát, sokat, szépet.

Lesz hely, hová tűzöd,
Ruhámon, sapkámon,
Ha egykor átölelsz
Kérdező kis lányom!”

Fodor.

A győzelembe vetett erős hitünk.

Éjjel után 1 óra van. A lövész-árok egy kilátó rése előtt egy baka álldogál, figyel az ellenséget. Oly nagy a sötétség, hogy inkább ösztönével lát, mint a szemével. Élénk fantáziája öszinte lelkét egyszerre két helyen is járta: otthon is, meg az ellenségénél is. Milyen két ellentétes érzés ez; az egyik, mely egész testében a jóleső érzést idézi elő, szinte mosolygóvá változtatja a komoly arcot, a másik, mely emezt egy kis zörrenésre eltánté, ismét csak az előbbi lelkiállapotot idézi vissza.

A szegény békés földmives ember, ki egész életét a kedves, nyugodt családi körben töltötte, nem is tudott soha barátságatlan arcot vágni; ime, mily erősen leküzdö a sors eme két ellenkező rendelkezését, mely őt olyan messze szakította családjától, kiért egész élete gyümölcsét áldozta. Mindezt a hazája iránti szeretet és a győzelembe vetett szent hit teszi, mely őt ki-

tartóvá és erőse teszi, hogy szent és igazságos ügyünket teljes szívvel és lélekkel szolgálja. S éppen ez az érzés az, mely minden magyar katonában megvan és tesz minket oly erőssé, hogy annyi ellenségünket legyőzzük. A nemzeti egység és egyetértés oly erő, hogy nincs ellenség, mely egy ily nemzetet megdöntson. S e nagy nemzeti erő mily jellemzően jelenik meg e szerény földmives emberében, ki bár kis időre is, elábrándozott otthonlevő kedveseiről, de nemzete iránti szeretete e gondolatok fölé kerekedett, s csak egy van előtte, a szent kötelesség.

S míg ilyen fiad fognak örködni felettéd édes hazám, megtörik a rút ellenség hatalma felettéd.

Egy munkatárs.

(Folyt. köv.)

Hindenburg-bakáink harcaiból.

Mennyi sok kedves, megható tartalmu tábori-lap! Mindegyikben egy-egy darabka szív utazik hosszú utakat, míg a lövészárkokból, nagy messzi idgenből oda ér, ahová címezve van... szülőkhöz, hitveshez, ideálhoz. Piros-rózsaszín lapok, szívet, szeretetet visznek: azért pirosak. De visznek igen gyakran sóhaj, panaszt, fájdalmas híreket is. Sok lapon mosták már el a fájdalom sajtolta könnyek a sorokat. Ime két tábori lap:

A katona lapja szüleinek. — Kedves szüleim! Szeretettel hozom tudomásukra, hogy teljesen egész-

séges vagyok, nincs semmi bajom. Hálát adok a jó Istennek, hogy eddig megsegített s kérem, legyen velem továbbra is az Ő jósága. Mindig haza gondolok. Mindig magam előtt látom magukat kedves apám és anyám, a kis ház, a Bodri, a kert. Meglátom-e valaha? Itt folyton verjük a muszkát, csak azt csodálom, hogy még mindig van belőle? Irjanak gyakran. Ölelji és csókolja mindnyájukat . . .

A szülők lapja a fiúnak. — Jó gyermekünk! Hála a jószágos nagy Istennek, hogy nincs semmi bajod. Hiszen azért, teérted imátkozunk folytonosan. Szegény Kálmán Józsi megfált tiúszban, a szülei nagyon siratják. Borzasztó is lehet a szülőknek azt hallani, hogy gyermekük elesett, meghalt. Az lehet csak keserves, borzasztó fájdalom, amit talán elviselni is alig lehet . . .

... Es ezt az utóbbi levelezőlapot már nem kaphattam meg a fiam, már akkor mélyen feküdt a galiciai földben . . . Es a szülőknek is tábori lap vitte a szomorú hírt „amit talán elviselni sem lehet!”

Semmiről sem tudtunk a lövészárkokban. Amolyan egyhangú dőlőlt volt, puffogtattunk mi is, az orosz is. Aztán mélyeséges csönd lett, csak a pacsríta csicseregett fönn a magas régiókban. Egyszer csak valahol messze erős lödörész, zaj, ének indul meg. Hozzánk is jön az ordonán, hozza a nagy hírt: Varsó és Lvangorod város elestek. A nagy hirre kezünk tombolni. Eljeneztünk. Az egész szá-

TÁRCA.

Férhő ment a bestia . . .

Telihold ragyogott le az ég boltozatáról, a kert fái misztikus árnyakat rajzoltak a hadikórház előtti aszfaltra és az augusztusi éjszaka ép oly szép poétikus volt, mint ha vérről és öldöklésről, dübörgő harcokról, kínos haláltusákról mit sem tudna a világ. A természet lágy szeretettel küldte le a hold teli fényét, hogy megcirógassa sápadt, sárga arcúlatával a földet.

A kórház előtt csendesen sóhajtott valaki. Összetöprődött, ráncos arcú és sokszoknyájú anyóka küldte a mély sóhajt a langyos levegőbe. Ott ült egy kosárban és könnyes szemekkel nézett maga elé.

Megkérdeztem tőle:

— Mit csinál itt, nénikém?

Az öregasszony újra sóhajtott, megtörtelte két nedves szemét, egyet köhintett, nagyot nyelt, végre csöndes, fájdalmas hangon mondta:

— A Pista gyerek miatt gyűtetem.

— Aztán mi van a Pista gyerekkel?

— Hiszen ha tudnám.

— Mégis, minek jött, azt sem tudja, hogy mi van vele?

Az öreg asszony nem felelt mindjárt, hanem kotorászni kezdett

a kötényében s néhány másodpercnyi keresés után átnyújtott egy piszkos, zsiros, gyűrött levelezőlapot. Nem kellett gyufát gyújtani, a hold elég lámpás volt. A levelezőlapon ez állt: „Gyűjtek édesanyám ha lehet minél előbb, mert már látni szeretném. Ekicsit beteg vagyok, a tödömet érte a fránya golyó. Ezt a levelet nem én írom, mert nem tudok fölüllyni az ágyba, fekvé meg nem lehet írni. Gyűjtek hamarosan, mer nagyon vágyódom utána. Az Julcsa is gyűjjön, őt is látni akarnám.

A tudejét érte a „fránya” golyó, mégis azt írja, hogy csak egy kicsit beteg. Egyszerű parasztleány lehet és a levél minden szavában mégis benne van a megnyugtató, a feltö gond, hogy meg ne ijessze az édesanyját, aki bizonyosan halálraült volna, ha kíméletlenül tudatja vele a valóságot.

— Most már érte ifjuuram, hogy mér fáj a lelkem?

— Ertem anyóka, de nem egészen. Hiszen azt írja a fia, hogy nem veszélyes beteg.

— Akkor mér kíván olyan sürgösen látni engem, meg a Julcsát?

— Ugyan, nékike, hát csak érthető, hogy ilyen hosszú idő után vágyódik az anyja, meg a . . . ki az a Julcsa?

— A menyasszonya vót.

— Volt?

— Vót.

— Meghalt?
Az asszony újból sóhajtott:
— Bár meghót vóna.
— Nem értem.
— Férhő ment a bestia az én drága, jó fiam elől . . .

Pedig hogy szerette a Pista fiam, az életi is feláldozta vóna érte. Mit is mongyak neki, ha a Julcsa után kérdez, csak nem mondhatom meg, hogy hűtlen lett hozzá? Ezért küzdött oly sokáig, ezért fektüdt kézszer is sebesülten Galiciában . . .

— Hol harcolt a fia?

— Amikor elrendelték a morgósitást, ő már a második esztendejét szögátja a tizenhetes honvédeknel. Zugsfűher vót, amikor a harc térre ment. Elinte szorgalmasan gyűttek a levelek hozzám és a Julcsához, azután ritkábban, később meg egészen elmaradtak. En csöndes fájdalommal sirdogáltam, mit is tehetne egyebet egy ilyen magamfajta öregasszony . . .

No meg imádkoztam a Julcsán bizony nem látszott meg a busulás. Hónapok teltek el így, egyszerre csak hallom, hogy a Julcsát jegybetette a Kovácsék fia. Mikor megkérdeztem tőle, hogy mér nem vár a fiamra, még ő volt a mérges. Bolondos vélasszonynak mondott és azt is mondotta, hogy a Pista ugys meghót mán, minek várna rá. Öst négy héttel később meg is vót a lagzi. Szomorú napon vót ez nekem. En nem hittem, hogy a

fiam meghót és arra gondoltam, hogy fog fajni az én drága magzatombnak, ha hazagyön a csatából a Julcsa hűlensége . . .

Az öreg anyóka megtörtelte fénytelen szemét, egy-kettőt köhintett és sirásra görbült, ráncos szája, csöndeség folytatta.

— A Julcsa esküvője után hat héttel megvált a levél. Egy galiciai kórházból írta, hogy a nagy csatába megsebesült. A vállán kapott sebet. Eladtam vóna még a butoromat is szivesen, csak hogy mellette lehessenek és apóhassam.

De hiába toprangtem ezen Galicia nagyon messze van, sok ára van oda a vasútnak, meg aztán ugy se engedtek vóna akkor Lengyelországba. Vártam hat türelemmel, tovább imádkoztam, tovább sirtam. Két hónappal később megint levelet kaptam egy másik galiciai kórházból. Akkor sebesült meg másodsor.

Az egyik lábába kapta a sebet. Persze megint nem mehettem. Most meg ezt azt írást kaptam tőle, amelyiket olvasni tetszett . . .

— Es miért üldögél itt kint, mért nem megy be?

— Nem szereték háborgatni senkit. Hadd aludjanak azok a szegény betegek, majd ha megpirod akkor bekopogtatok.

Es a szegény anyóka sóhajtozva tovább is várta a megváltó és boldogító hajnait, hátha ez több reménységet önt a szívébe.

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

színes zephijrek, karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott árak.

zad kezdte s Hymnust énekelni. Az oroszok kíváncsián kukuskáltak a lőrések, és a tető fölött, nem tudták, mit jelent az ének és az éljenzés. De a kíváncsi fejek hamarosan eltűntek. Amint vége volt az éneknek, azonnal kezdünk salvézni. „An! — Feuér!” és olyan ropogást vittek véghez a mi jó Manlichereink, mintha földrengés lenne. A mi fegyvereink durranása, golyóink fűtyölése az oroszokéhoz képest valóságilag ágyuszéri. Ujra háromszoros „éljen,” megint ösztöztető komandóra. Többnapunk volt. Éjjel aztán fehér táblára cnyil be-tükkel fölirtuk a nagy eseményeket és a Bug partra veitettük, honnan alig pár lépés az orosz állás. — Milyen érzéseik, gondolataik lehettek, amint a táblát olvasták?

Már napokon és éjeleken át folyton folyvást dolgoztunk az állásainkon, orosz támadást vártunk. A legénység teljesen kimerült a folytonos, szakadatlan munkában s fáradtan heverésztek a fűben. Állásunk előtt és mögött rozstenger hullámzott, azt le kellett aratni. kérdés intézített a fáradt legényekhez: „Ki akar aratni?”

S im — jelentkezett valameny-nyi. Mind akart aratni! Szegény földműves, gabonavető, arató emberéink, távol vannak már egy éve hazulról; ők, akik különben hozzá vannak növe ugyszól-ván a földhöz; ők, akik gyerek-kekoruk óta állandóan földdel, ga-bonával, mezei munkával foglal-koztak, egy éve, hogy el vannak tépve szeretett munkájuktól, mony-nyire érzik hiányát; hiszen sokan betegek lettek ennek: földbetegek lettek. Nagy betegség ez, nem gyógyítja semmi más, csak az a jó-nyaföld, a gabona, a kasza, a cséplőgép, az eke. A természet-űthöz nőttek ezek. Hiányát érez-ték nagyon, — különösen pedig így aratás idején, amikor megszól-a a természetük: itt a nagy mun-ka ideje! amikor maguk előtt lát-ták a sárga, nehéz kalásztól meg-göngyedt gabona-tengert . . .

Hogye jelentkeztek volna hát! Pedig kimerültek voltak. S a kér-désfe: „ki akar aratni?” pihent lett egyszerre mind s mentek dol-gozni aratni — egész napon át, nagy melegben. S bírták, győzték, ki nem dönt egy sem; mintha csak abból a földből, abból a ga-bonából szállt volna beléjük az energia. Mosolygott az arcuk, duzzadtak az izmok, — boldogok voltak a bakák talán azt gondol-ták, hogy otthon aratják a párat-lan magyar gabonát . . .

Egy baka-káplár érdekes módon akart újsághoz jut. A következő levelet intézte egyik budapesti lap szerkesztőjéhez:

„Tekintetes szerkesztőség! Én alulírt alázattal kérném a tek. szerkesztőjét, hogy ha lenne kegyes én és tizenegy társam (schwar-mom) részére — csak úgy — tisz-telet-példányt küldeni. Mert hát mi is szeretnénk tudni, hogy mi újság a nagy világban s legelőször is szép Magyarországon. Ugyan ka-punk híreket este a menázi kiosz-tásnál a szakácsoktól, de azok több-nyire egyértékűek Joffre, a francia hadvezér jelentéseivel. Azért tek. szerk. ha lehet, legyenek szivesek lapot küldeni, hogy megtudjunk egyet-mást a többi frontzsekről is. Viszonzásul mi, akik részben

okozói vagyunk annak a bizonyos. henger siralmas sorsának, biztosít-hatjuk az otthon talán még létező Tamásokat, hogy abból a gőzhen-gerből csak a jó lsten tudja, hogy mi lesz; mert bizony nagyon ro-zoga alkotmány lett a büszke ma-sinából; szerte hulló alkarszeit naponként küldjük hazafelé! Még egyszer ismételve kérésemet, ma-radok teljes tisztelettel — Budai káplár és schwarmja.”

Olvastam a lapokban a követ-kező hírt:

„Budapest legérdekesebb hábo-rus látványossága, a pasaréti lővé-szárók elkészül. Még csak a közön-ség kényelmére szolgáló vendéglő, kávéház, buffett-helyiségek feláll-ítása van hátra. A villamos világítást most szerelik fel. Ezek a munkálatokat néhány nap alatt be-fejezik és az egész alkalmatossá-got a jövő héten ünnepiesen megnyitják.”

„Mi, akik az „igazi” lővész-árokban (buffet és villanyvilágítás nélküli) élünk, szeretnénk belepis-lantani a „pasaréti” lővészárkba; s viszont szeretnők, ha a „pasaréti” lővészárk látogatói mihozzánk is elnéznének egyszer. Egy kis kü-lönbséget találnának . . . nem többet, csak annyit, amennyi kü-lönbség van a pezsögypalack puk-anása és a schrapnell pukánása között . . .

Mindenkit szivesen látunk! Be-léptidij nincs . . .

— ts.

HIREK.

Napló.

A munkakerülők hadisegélyének beszüntetése iránt egyik vármegye alispánja a következőket rendelte el:

A hadisegélyben részesülők köz-ül sokan nem hogy a kínálózó munkaalkalmat nem használták, de felszólításra sem hajlandók mun-kába állani, azért, mert hadise-gélyükből megélhetésük munka nélkül is biztosítva van.

A hadviselésnek is nagy érdeke, hogy a szeretett hazánkért hadba-vonultaknak elhagyott munkakö-rét az itthonmaradottak teljes-mértékben betöltsék s ezáltal a hadviselés anyagi eszközeit lan-kadatlan munkával biztosítsák.

A haza és a hadbavonult hoz-zátartozók ellen vétkeznek tehát azok, akik a munkából ma-gukat kivonják, kivált most, mikor az aratás és cséplés a munkára bő alkalmat nyujtanak.

Miután a jelenlegi súlyos viszo-nyok között az eléggé el nem itélhető munkakerülés megakadá-lyozása a hatóságoknak fontos kötelességét képezi, felhívja a fő-szolgabírákat, községi előjárásá-gokat és helyi bizottságokat, hogy amint tudomást szereznek arról, hogy a segélyezettek közül azok, akiket munkavállalásban valamely körülmény, (kisgyermek gondó-zása, testi gyengeség, betegség) nem akadályoz, munkát vállalni nem hajlandók: a segély beszünt-tetése iránt azonnal tegyenek a járási főszolgabíróhoz előterjesz-tést.

Az előjárásokat utasítja, hogy a rendelkezésben foglaltakat a köz-ségekből azonnal hirdessék ki s

hozzák legszélesebb körben a la-kosság tudomására. Nem ártana, ha minden vármegyében megvaló-sítanák.

— Egyházmegyei hír. Dr. Prohászka Ottokár megyéspüsp-ök a székesfehérvári egyház-megye főtanfelügyelőjévé Mag-dics István kanonokot neve-zte ki.

— Dr. Griger képviselőjelölt. Dr. Griger Miklós sóskuti ple-bánost a szentgothárdi kerület-ben, Széll Kálmán örökében képviselőnek léptetik fel nép-párti programmal. A kiváló po-litikusnak és országos hírfi szónoknak felléptetése általános örömet keltett.

— Kiténtetések. Macourek Károly 13. huszárezredbeli fő-hadnagy az ellenség előtt tanu-sított vitéz magatartásáért a Signum Laudis-t kapta.

— A vörtes vitéz. Lyka Döme pázmándi nagybirtokos, volt orsz. képviselő hálára kötelezte várme-gyénk lakóit, hogy nagylelkű ado-mányával alkalmat nyujt a rokkant-tak, hadiárvak s özvegyek meg-segítésére. Az ő eszméje volt, hogy a szobor Mátyás király fekete se-regének vitézét ábrázolja, hiszen Mátyás városunkban temették el s koronázták. Az adományozó a szob-rásznak inspirációtul Tárkányi Béla ezt a verssort adta: Harcra hitt a hon, Veszélye sikkra szállott a le-vente. S Rigele Alajos a kitűnő szobrász, Tárcazy Tamás fekete seregbeli katonának a héthársi tem-ploban levő sírboltjának dombor-művét vette mintának. A szobor igazi mestermű. A daliás magyar levente dőcegen, büszkén tartja szabályját, paizsát, dacos tekinté-től, kevély állásából szinte kitör a magyar fajerő, a katonai öntudat és fegyverébe való bizalom. A harctéren levő művésznék Taller Pál szobrász volt munkatársa.

— Kinevezés: Herder Géza a 48. gyalogezred zászlósnát had-naggyá léptették elő. Bäder Fe-renn Zettung Károly 69. gyalog-ezredbeli zászlósnok hadnagyok-ká léptek elő.

— A város sertesvásárlása. A város tudvalevőleg nagyobb sertes-vásárlást szándékozik eszközölni a huskérés szanálására. A város több ajánlatot kapott, amelyek közül báró Kohner uradalmának ajánlatát fo-gadta el a közlelemzési bizottság.

— Beiratások az iskolákba. A háborus Székesfehérvár képe sze-ptember elséjével még mozgalmasabb lett. Az összes iskolákba meg-kezdődtek a beiratások. A városi elemi iskolákban az előadások megkezdésének idejét még nem határozták meg.

— Törzene. Csütörtök délután 5 órától fél 7-ig a Zichy-ligetben a Vöröskereszt javára törzene lesz. Belépődíj 20 fillér.

— A tóvárosi ovoda elnöke. A tóvárosi ovoda elnökévé Magdics István kanonokot kérték fel, aki ezen tisztséget el is fogadta.

— Lefoglalják az idei balttermést. A magát minderre rávető lélema-uzsora következtében a kormány elhatározta, hogy a termést zár alá veszi és az értékesítés munkáját a Haditermény Részvénrtársaságra bizza. Az idevonatkozó hivatalos rendeletet néhány napon belül titkos közzé a hivatalos lapban, addig is már serényen folynak az előkészü-letek, hogy a Haditermény Rész-vénrtársaság megfelelő szervezettel ezt az újabb munkát is elvégezhesse. Az értékesítő vállalat kebelében már megalkult az új osztály: a bab-osztály, amelynek vezetői most dolgoznak azon, hogy a szállítaso-kat megindítsák és az első küldé-ményeket irányítsák. A bab be-szerzése egyelőre nehézségbe fog ütközni, mert úgy, mint a gabonánál, itt is csak egyesek lesz-nek hajlandók rövid időn belül készleteiket forgalomba bocsátani, de későbbre meg van minden remény arra, hogy az óriási termés minden erőszakosabb intézkedés nélkül piacra kerüljön, mert lehetetlen azt csak fel is tételezni, hogy az idei bő termést teljes egészében visszatartsák. Egyébként, ha ez megtörténik, úgy a kormány soron kívül fog intézkedni a fogyasztás zavartalan biztosítása érdekében úgy, hogy a fogyasztási piacokon a szükséges mennyiség minden időben rendelkezésre fog állni.

— A városi buraja. A városnak 5 vagon buza érkezett, amelyet a jelentkezők között fogják kiosz-tani.

— Alpisi Magyar Hadiújság. Az olasz határon küzdő magyar vére-ink számára a hadvezetőség egy újságot alapított, amelyben tájéko-ztatja olvasóit a fontosabb esemé-nyekről s emellett élénk humorral jövedvet is lop a lelkekre. Julius 29-iki kelettel most jelent meg a kilencedik száma. A przemysl-i Tábori Újsággal együtt ez is ked-ves emléke lesz ennek a gyászos, de dicő évnek.

JÖN JÖN

SHEBA

A NŐI FREGOLI

???

APOLLO

MOZGO SZÍNHÁZ.

Szerdán és csütörtökön
szeptember 1 és 2-án
A Nordisk Films Co ujdonsága
AZ ATTACHÉ
dráma 3 felvonásban.
Főszereplő! Első Frölich.
A TITOKZATOS SUGARAK.
Dráma 3 felvonásban.
Károlyi Ferenc József trónörö-
kös látogatása tiroli csapa-
tálnál (aktualitás.)
Remek kiegészítő műsor.

— **Hogyan segítettek magukon a régiek, ha rossz volt a liszt?** Szekesfehérvár régi (1751. jun. 11.) jegyzőkönyvében olvasható az alábbi érdekes, most föltéte aktuális hír. A pékékről és molnárokról esik bennem szó. A hathatósan igérkezett bírtató eljárást ajánljuk az illetékesek magas figyelmébe; talán a komiszer kenyeret sütő pékek és rossz lisztet öröl molnárok is okuknak valamiképp régi kollégáik esetein. —
Ime a hír:

Mivel az pékek az itt való Molnárok ellen olyas panaszokdással az Nemes Magistratus előtt megjelenő, hogy amár tiszta jó Buzát az Malomban ölleni viznek is, jó és authenticum fejer lisztet nekik nem öllenek, következendőképpen ők is fejer zsmőket nem süthetnek; azért hasonló módon, mint az Pékeknek Magistraluiter infonállatott eő nekik is, ha ebéli panasz többször ellenük léssen is imposztemm jó tiszta Buzából authenticum lisztet számukra nem öllenek az 50 forintoknak irremissibiliter való bíntetéseket, vagy kiberte való főrosztéseket ell nem kerülük.

— **Szerencsétlenség.** Sulyos szerencsétlenség érte Kovács Istvánt 56 éves mindenest, aki Szabó András felső-királyosri lakosnál volt alkalmazva. A csikót vezette a kuthoz itatni. A csikó megvadult, Kovács mindenest elragadta s sulyos természetű koponyarepedést szenvedett. Beszállították a Szent-György kórházba.

— **A legújabb egészség-kultusz.** Aki öreg napjaira nem akar megrokkanni és lehetőleg sokáig akarja az élet örömeit élvezni, az okosan teszi, ha fűrészt vásárol, amelyei naponként elvégzi egy megfelelő adag fának a felaprózását. A fahasábok fűrészelése, amint az új kultusz hívei mondják, a legegészségesebb testgyakorlás, amelyet azok az egyének, akik ülő foglalkozást űznek, mint kereskedők, írók, művészek stb. rendkívül kedvező eredménnyel folytatnak. A fűrészelésnél az agy teljesen kipihen magát, ellenben a felsőtest izmai, amelyek egyébként ellustulnak, erős működésbe jönnek. Hogy pedig ez a testgyakorlás alapos legyen, a karok munkáját felváltva kell gyakorolni, mert így a vérkeringés tökéletes lesz és a gyomor is hasznát látja az arányos mozgásnak, amennyiben az emésztés rendszeresen fog működni. Modern orvosok, akik ezt az új gyógymódot önmagukon már kipróbálták, azt állítják, hogy aki egészséget meg akarja tartani, az bölcsen cselekszik, ha reggeli után egy órát és délután vagy este egy további félórát ennek a gyakorlatias kúrának szentel. Abban az esetben azonban, ha a fűrészelés fáradtságot okoz és izzadtát idéz elő, a munkát abba kell hagyni. Különösen a nők figyelmébe ajánljuk az orvosok a testgyakorlás e módszerét és azt állítják, hogy csudálatos hatással bír a gyöngébb nem egészségi állapotára.

— **Összeegött kis leány.** Megirtuk, hogy Mohácsi József Szederutcai lakos 3 éves kis leánya, Juliska halálosan összeeggette magát, úgy hogy behalt az égési sebeibe. A rendőrség a szokásos vizsgálatot megejtette, az ügyesség pedig megadta az engedélyt az eltemetésre.

— **Állatbetegségek.** Csözön Sárkeresztiesen és Mohán felleptek az állatbetegségek. A szükséges intézkedéseket megtették.

— **Hősök hazájában** a címe annak a remek filmalkotásnak, amely ma az *Urania* vásznára került. A háborús filmek között külön helyet foglalt el az abszolút pompás kivitelű, szenzációs dráma, oly óriási tömegjelenetekkel van tele, amelyekhez még közelálló sincs egyik filmet sem. A legizgalmasabb és legizgalmasabb dráma, amely eddig megjelent. Egy kisebb dráma „A züllés útján”, 2 humoros kép és indiai állatpusok természetű, felvételek egészítik ki a nagyszerű műsort. Előadások alatt az *Urania* művészi Zenekara a legújabb klasz szikusz darabokat adja elő.

Kréme de lactaine saját nemében páratlan hatású arcbőrszépítő, finomított készítmény, ezen tejkrém teljesen ártalmatlan, a bőrt egyszerű használat után bársny pu, hává teszi, pattanásokat, szepőkelemáfoltokat gyorsan elmulasztja. Kapható **Szűcs Róbert** Magyar Korona gyógyszerárában Kossuth utca sarkán. Ára 1 kor. 20 fillér.

— **Baumann Károly** Budapest kedvelt és jeles jellemkomikus a társulatával jön.

GÉPSZIJ legjobb minőségben kapható **Langráf Gábor** és **Fia** bórkereskedésében **Jókai-utca 8. Naponta postai szétküldés.** Telefon 100.

FIUMEI kávébehozatal
SZEKESFEHÉRVÁR
:(BARATOK ÉPÜLETE). : :
Pörkölt kávékeverékei utolérhetetlenek! Saját villamos kávénapgyörköldé! Telefon 250.

CSAK 5 kilogrammos csomagokban!
5 kgr. SANTOS kávé 18 KORONA.
5 kgr. Caracas kávé 20 KORONA.
Amíg a készlet tart, kapható: **A FIUMEI kávébehozatalnál.**
Telefon 250. Barátok épülete.

Katonák
segélye és nyugdíja.

A bevonultak családjainak állami segélye.

(Folytatás)

Miben áll az állami segélyezés?

Minden jogosultnak igénye van:
1. rendes napisegélyre és
2. napi lakásilletékre.

Ha a segélyezett családnak saját lakóháza vagy ingyenlakása van, a napi lakásilleték nem jár neki. Ha pedig a család lakásilletéket is kap, köteles azt lakásbértartozásának törlesztésére fordítani.

Mikor kezdődik és meddig tart a segélyezés?

A segélyezés azon a napon kezdődik, amelyen a bevonult tartozkodási helyéről csapatjához elindult. Az utazás ideje alatt is jár segély.

Az elesettek, eltűntek és a szolgálat alatt elhaltak családtagjai az elhalálozástól, illetőleg az eltűnés napjától számított félhavi fizetési időszaktól végéig még 6 hónapon át részesülnek a segélyben, kivéve, ha a bevonultnak családja ezen a hat hónapon belül állandó katonai ellátásban (a katonaságtól járó özvegy nyugdíjban, illetőleg nevelési járulékbán) részesül s ha ennek a katonai ellátásnak egy napra eső részére eléri, vagy meghaladja a család részére megállapított segélynek egy napi összegét. Ha az állandó katonai ellátásnak egy napra eső része kevesebb, mint a család részére megállapított segélynek egy napi összege, az állandó katonai ellátás utalványozásának napjától az említett hat hónapnak még hátralevő részére a két összeg közötti különbözet is jár.

A segély az alatt az idő alatt is jár, amit a bevonult hadifogságban tölt el.

A segély abban az esetben, ha a bevonult a mozgósítottsági viszony megszűnése folytán tartózkodási helyére visszaérkezik, annak a félhavi fizetési időszaknak a végével szűnik be, amelyben a bevonult tartózkodási helyére visszaérkezik.

A segély összege.

A rendes napisegély összege fejenként (családtagonként) a következő:

Fejérmegyében rendes napisegély 70 fill., lakásilleték 35 fill., összes segély 105 fill.

A nyolc évnél fiatalabb családtagoknak, valamint az olyan családtagoknak, kiket a bevonult csak részben tartott el, a napi összes segélynek csak fele jár.

A lakásilleték, amely a rendes napisegélyen felül jár a jogosultnak, egy évre, számítva nem lehet nagyobb, mint annak a lakásbérnek az évi összege, amelyet a segélyezett család fizetett.

A segély kiszámításánál utmutatóul szolgálhat a következő példa: A behívottnak felesége és gyermeke van; a gyermekek közül az egyik 8 éven fölül, a másik 8 éven alul van. A behívott az anyját is eltartotta. Mindnyájan Budapesten laknak. Ebben az esetben a négy személynek a következő segélyre van igénye: Budapesten a rendes napisegély 78 fillér, ehhez járul lakásilleték címén 39 fillér, egy személy összes segélye tehát 1 korona 17; háromszor 1 korona 17 fillér 3 korona 51 fillér, egyszer 58 fillér (a 8 éven aluli gyermekek segélye és lakásilletéke) 58 fillér, a család összes napisegélye 4 korona 9 fillér.

A rendes napisegély, a napi lakásilletékekkel együtt, amelyet a család részére megállapítanak, nem lehet nagyobb, mint az összeg, amelyet a bevonult átlagosan naponként megkeresett.

(Folyt. köv.)

SZINHÁZ.

Az **Apolló Színház** tegnapi műsora a Nordisk filmgyár szenzációs képével „Az attaché”-val, igazán elsőrangú. Elze Fröhlich a film főszereplője valósággal remekelt és a közönség tetszését a legteljesebb mértékben kiérdemelte. A másik dráma főszerepét Vanda Treumann és Viggo Larzen a kiváló német színészek játszották, akiket még sokszor látunk az Apolló műsorán. A trónörökös látogatása tiroli csa-

patainknál és kisebb képek egészítik ki a műsort, mely ma látható utóljára. Itt említjük meg, hogy az Apolló szombaton tartja évadnyitó előadását, a „Kölcsönkért csecsemők” c. magyar filmmel.



Telefon 233. — Telefon 233.

Szerdán és csütörtökön, szeptember hó 1 és 2-án

Hősök hazájában

aktuális dráma 4 felvonásban.
Francz-Hofer sorozat.
Saját művészi zenekar.
Remek kiegészítő műsor.
Előadás este 7 és 9 órakor.
Rendes helyárak.

— **Jézus élete és tanításai.** Irtá Póos Rezső máriaremetei plebános. A kitűnő munka, amelyet a katolikus családoknak a legmelegebben ajánlunk, 1 koronáért kapható a Népszövetség irodájában (Szent István utca 1 szám alatt.)

APRÓHIRDETÉSEK.

Bárminemű eladásnál és vételnél a legelőszérűbb és legelőcsőbb az apróhirdetéseken hirdetni. Egyszeri apróhirdetést két sorig 40 fillér, vastagabb betűkkel 80 fillér. Minden további sor 10 fillér. Apróhirdetéseket mindenkor előre fizetendő és a megjelont apróhirdetéseket után igazoló lapokat senkinek sem küldünk. Hirdetési helyek bérleténél nagyobb árendgemények vannak. Hírszöveg között rendes betűkkel a hirdetés soronként 40 fillér, vastagabb betűkkel 60 fillér. Olyan hirdetéseket, amelyek a közérkölcset sértilk, vagy bármi okból a sajtótörvényvel ellenkeznek, nem közlünk. Ezen kikötés a nyilteri hirdetésre és nyilatkozatokra is vonatkozik.

Iskolakönyvek használt állapotban, még a készlet tart, beköve féláron kapható Kaufmann-féle könyvkereskedésben, Kossuth-u. 9. sz.

Egy ruganyos madrasz eladó, Iskola-utca 8. szám alatt.

Egy falbarakott tüzehely eladó Cim a kiadóban.

Diakokat fogad teljes ellátásra özv tanítónő. Cim a kiadóhivalban.

Diakot teljes ellátásra havi 50 koronáért vállalok. Nagy Sándor-utca 21. szám.

A lehető legrövidebb idő alatt sajátítható el a szabás, varrás és mintarajzolás **URBAN MARGIT** szabászati tanítónőjében, Iskola-utca 14. szám.

Diakok gondos, jó kiszolgálással felvétetnek teljes ellátásra. Háltér 4. Héj-ház.